

11 Kirsten Jensen

født den 13. september 1884 i Sparekjær, hjemmedøbt den 26. september af skolelæreren.

Fremstillet i Borris kirke den 3. april 1885.

Forældre: Landpost i Sparekjær Anders Jensen og hustrue Kristiane Kristensen 20 Aar gl.

Faddere

Moderen

Jens Andersens hustru i Taarup

Samt Faderen

Husmand Kristian Hansgaard, Daubjerg

Husmand Anders Jensen, Taarup

Konfirmation

Konfirmeret den 2. oktober 1898 i Daugbjerg.

Bryllup

Ægteskab med Søren Jensen Bøvling den 27. november 1906 i Mønsted kirke.

Datteren Ellen fortæller

Kirken, min mor blev døbt i Borris kirke, blev nedrevet ca. 1904 (så vidt jeg ved blev altertavlen og talerstolen flyttet til den nye kirke i Sparkjær ca. 1904 Min far var på dette tidspunkt tømrersvend i Viborg, han var med til både, at nedrive den gamle kirke i Borris og at bygge den nye kirke i Sparkjær).

Som det senere fremgår, døde Kirstens mor, da kirsten var 7 år, Kirsten lå, på dette tidspunkt selv i sengen med brandbylder på sit en ben, det var vedtaget, at benet skulle sættes af, men det sidste hendes mor bad om, inden hun døde, det var, at man ikke måtte gøre det, ellers ville hun hellere hendes lille pige skulle dø sammen med hende.

Det lykkedes hendes far, at få fat i en dygtig læge, Dr. Rambus i Sjørup, han reddede hende for den ulykke, han fik hende kureret igen.

Kirsten Jensens far giftede sig få år efter med sin anden kone, som var en god stedmor for min mor og hendes små søskende. Hun var kun 12 år ældre end min mor.

Kirsten kom ud at tjene da hun blev konfirmeret. Senere var hun pige på Stakjær station, hos stationsforstanderen, derefter pige i Mønsted Brugsforening, hvor hun skulle passe huset, og en masse børn, samt stå i butikken og ekspedere til kl. både 22 og 24 hver aften. Her mødte hun min far, han købte snustobak i store mængder, han brugte ikke at snuse, men han måtte jo købe noget, når han kom. (Det har han selv fortalt.)

Kirsten Jensen var også i Viborg en tid, på en strygestue, (jeg ved ikke hvor længe), her lærte hun fransk vask og strygning.

På den måde kunne ægteparret Kirsten og Søren J. Bøvling begynde deres ægteskab. Den første søndag de var gift lavede han et strygebræt til hende, og hun vaskede og strøg for folk, medens far var tømrersvend, med det

resultat, at de få år efter deres ægteskab kunne starte tømmerforretning selv.

Fransk vask og stryging var vask af f.eks. stivede broderede duge, skjortebryster, flipper mv. Det var også det mor havde i Stoholm, de første år af deres ægteskab.

Kirsten Jensen blev gift med far, Søren Bøvling.

Ting, som mor har fortalt mig fra sin barndom og ungdom, det vil jeg her fortælle videre til jer, hendes børnebørn. I har jo selv kendt jeres bedstemor, derfor syntes jeg I skal vide det.

Da min mor var en lille pige, der lå syg med brandbylder, man havde bestemt hendes ben skulle sættes af, hun var 7 år, da lå hun, som andet sted skrevet, ved siden af sin døende mor.

Hendes mor bad sin mand om, at forhindre dette, (moderen synes ikke hun kunne efterlade en stakkels enbenet pige.) Han efterkom dette ønske og henvendte sig derefter til Dr. Rambus i Sjørup.

Dagen var bestemt, hvor benet skulle sættes af, og det skulle foregå i hjemmet.

Dr. Rambus gik med liv og sjæl ind for, at redde lille Kirstens ben, hvad han har givet hende af medikamenter, det ved jeg ikke, men han kom jævnlige i hjemmet og behandlede hende.

Hendes far skulle så derudover masere benet med en bestemt olie, og hun blev rask igen, hun har fortalt, at hun haltede i mange år.

Mor så derefter op til Dr. Rambus, som var han en afgud, for ikke nok med, at kurerede hendes ben, så kom han også med små gaver til den nu moderløse Kirsten. Når mor fortalte om Rambus, så havde hun julelys i begge øjne. (Jeg tror desuden Jeppe Aakjær senere har skrevet et stykke om ”Dr. Rambus’s hjem i Sjørup, jeg tror han senere havde sin gang der.)

Efter mors mors tidlige død, kom først hendes farmor, der senere er omtalt her, en lang tid og

passede den lille familie, derefter kom hendes mormor i ca. 1 år.

Derefter fik de en husbestyrerinde, jeg tror hun hed Karen, hende elskede mor og hendes små søskende, de håbede på hun ville blive hos dem altid, men sådan gik det ikke, for hendes far Anders Jensen elskede hende nok ikke så højt, han søgte sig i hvert fald en ny husbestyrerinde.

Der var så en Karen Marie Pedersen, der søgte pladsen, hun var fra Foldager v/ Støvring, hende rejste han ned og så på. (Jeg tror nok han som postbud havde 1 gratis rejse om året, den brugte han nok til det). Han kom hjem med besked om at de nu skulle have en ny i huset. Børnene var kede af, at de nu skulle af med Karen. De var blevet så glade for hende, de besøgte hende også senere, og hun besøgte dem.

Men den samme Anders Jensen, var jo nok lidt af en charmetrold, for Karen Marie Pedersen, som nu ankom, var ikke alene køn, men 20 år yngre end ham, og endog forlovet med en gårdmandssøn fra sin hjemegn.

Såvel Anders Jensen, som hans piger kom til, at holde meget af den samme Karen Marie Pedersen, han så meget, at han giftede sig med hende i 1893.

Mor kom til at holde meget af sin stedmoder, ja hun elskede hende livet igennem, og betragtede hende som alle tiders mor.

(Det syntes jeg er enestående, når man tænker på, at hun kun var 12 år ældre end min mor.)

Det var også godt klaret af stedmoderen, der kun var 20 år gl. først gjorde hun sin forlovelse overstyr, derefter giftede hun sig med en mand der var 20 år ældre og så overtog hun 3 små piger. (Ja – hendes lige findes da ikke, derfor skal hun også omtales her i min anetavle, jeg har selv kendt hende, hun var med til mit bryllup, og var altid en god bedstemor.)

Sammen med omtalen om min mors stedmoder, min bedste Himmerland, (kaldte vi hen-

de), vil jeg gerne give jer et par karaktertræk om hende.

Min mors familie, både til moderens side og til faderens side, spurgte ofte min mor, da hun havde fået stedmoder, ”Jamen er hun da god imod jer”, eller ”slår hun jer ikke”, hvortil mor frejdigt kunne svare, ”Hun er altid god imod os”. Det kunne man slet ikke tro på, på de tider. Men det var sandt.

Mor kom ikke ud at tjene før efter sin konfirmation, det var da ikke helt almindeligt, når man var datter af en landpost, og oven i købet havde stedmoder. Da mor kom ud i sin (så vidt jeg ved) første plads, var det på en gård i Ørum, hos en gårdmand som hed Boller, mor kunne ikke lide at være der, hun syntes de var så hårde. Hun løb så af sin plads en sen aften, da hun havde fået en lusing af gårdmanden, hjem til forældrene i Mønsted. Men ak- og ve, hendes far var hård, som flint, han tog hende i håret, og sagde til hende, at sådan løb man ikke af sin plads.

Hendes stedmoder løb ved siden af, og bad ham om, at lade lille Kirsten blive hos dem, ja – hun faldt endog på knæ, og bad til både Vor Herre, og til sin mand, om at forskåne Kirsten, men det hjalp heller ikke.

En anden gang løb mor, fra den samme plads, det var en juleaften.

Sønnen på gården gjorde tilnærmelser til min mor, og mor kunne ikke lide ham, og afviste ham på alle måder, det ville han så hævne.

Til juleaften havde mor jo nok haft travlt, nu skulle hun ud at malke, sønnen på gården skulle hjælpe hende, inden den store julehøjtid.

De var nu begge omklædt i deres bedste stadstøj til jul.

Den førømtalte søn, gik så hen og dypede mors malkeskammel i revlingen, bag kørerne, dette opdagede hun, så hun gik lige hen til ham og tørrede skidtet af på hans nye tøj.

Så faldt der på ny øretæver fra gårdmanden, dette ville mor ikke finde sig i, så løb hun hjem igen, og atter var det hendes far der var en hård mand, hvorimod hendes stedmoder gik i forbøn for hende hver eneste gang der var noget.

Sådan har mor altid omtalt sin kære stedmoder.

Men den samme stedmoder Karen Marie, kom så sandelig ikke til at danse på roser, de var i hvert fald fyldt med torne.

Mor har fortalt, at hendes stedmoder elskede og tilbad hendes far, men alligevel syntes min mor ikke han var lige god imod hende altid.

Han sagde tit til hende ”Sådan gjorde Christiane ikke osv.”, det syntes mor var synd for hende, for hun gjorde alt så godt hun kunne.

Hun fødte ham (så vidt jeg kan regne ud) 13 børn. Først et hold tvillinger, hvoraf den ene døde, så nogle enkelte, (jeg ved ikke i hvilken rækkefølge) et helt hold tvillinger døde, og hun fødte nok et hold tvillinger, hvoraf en døde, en overlevede, det var min moster Alma, som I også kendte, og satte pris på.

Mors far døde som 59 årig, da var min mors stedmoder kun 39 år, og havde oplevet alt det, og havde taget tingene, som de bare kom.

Hendes yngste barn hed Grethe, som kun var 3 år, hun var født i 1909.

På dette tidspunkt var mor gift og havde allerede fået sit første barn i 1907.

Mor var meget nært knyttet til sine små halv-søskende, holdt meget af både dem og sin stedmoder, og følte det som en tragedie, at hende stedmoder nu stod alene med denne store flok, hun havde nu kun en pension efter sin mand, fra postvæsenet på 20,- kr. pr. md.

Men i mellemtiden, inden faderen døde, havde min mor og far, fået mors søster på 10 år Johanne, hjem til dem i Stoholm, senere kom Alma også, derfor er jeg måske særlig knyttet til disse to af mors halvsøstre (*endskønt jeg*

ikke var født på det tidspunkt). De to betragtede mit hjem, som deres, og det var jo kun en lykke for mig senere.

Min bedstemor stod jo ikke særlig godt i det, men hun var af en god familie, der så hjalp hende til at overleve. *(Hun var for resten også selv en tvilling, jeg har kendt hende tvillingebroder, han hed Stefan)*.

I hendes familie havde man en slags aftægts-hus, der fik hun tilbud om at komme ned, her flydede hun så efter manden død ned. Her kunne hun bo gratis, og samtidig få gratis kartofler og roer.

Sener mødte hendes, i sin tid forsmåede forlover op, han var nu blevet gårdmand, han friede til hende endnu en gang, han ville overtage hende og alle hendes børn, men hun ville leve i fattigdom i mindet om den mand, hun havde elsket overalt på jorden. *(Hvilket mor slet ikke kunne forstå.)*

Johanne mødte en svend, hjemme i Stoholm, hos min far, han rejste til Amerika, og året efter fulgte hun efter ham. *(Det er Ediths og Normanns mor og far)*.

Alma blev senere gift med onkel Alfred, han var urmager, og sammen købte de Gedsted Kro.

Hos dem kom jeg også i min barndom på ferie, det var et skønt sted at komme.

Men tilbage til min bedstemor (Himmerland), hun kom i min barndom på ferie hos os, i ca. en måned, hende og min mor hyggede sig meget sammen, mor kaldte hende altid for mor.

Hun hjalp også med at reparere tøj, strikkede strømper til os o.lign.

Men det værste for mig var, i den tid hun var hos os skulle jeg gå i de fine hjemmestrikkede strømper, som hun havde lavet, det var jo logisk nok, men de kradsede så forfærdeligt, men der var ikke noget at gøre, var hun der, så skulle hun også se, at vi skønnede på tingene, som hun havde lavet til os.

Moster Johanne, var jo, som før skrevet rejst til Amerika i 1919, på hendes 20 års fødselsdag, derovre giftede hun sig så med tømrersvenden, Vilhelm Stjernholm Bondesen, som hun havde lært, at kende hjemme hos mine forældre.

Jeg hørte hele min barndom så meget om dem, mor sendte til jul altid spegepølse og ”kongen af Danmark bolcier” til dem, - ja jeg hørte så meget om moster Johanne, at jeg følte, at hende kendte jeg meget godt. Mor sagde altid til mig, i min barndom, når jeg eventuelt ikke gad, at lave et eller andet, ”Dengang moster Johanne var 10 år, da kom hun her til os, og hun kunne det, og det”, ja - så var jeg, vel forhåbentlig så klog, at jeg alligevel tænkte, at det måtte jeg da se, at leve op til.

Ca. 30 år efter, at de var rejst til Amerika, kom de hjem, jeg glædede mig, akkurat ligeså meget, som andre glædede sig til at se dem, endskønt jeg aldrig havde mødt dem før.

Da var jeg for længste gift med jeres far, Per var lille, og jeg ventede Jens, da var min fætter Normann med hjem.

Her i Struer skulle de alle bo hos Moster Karen og onkel Alfred, vi boede lige overfor i Jyllandsgade 26, Struer. Vi kom jo så begge til at kende dem på den måde. Da de hilste på mig sagde de begge ”Dig kan vi ikke kende, for du var jo ikke født, da vi rejste hjemmefra”.

Jeg var glad for at møde dem, men da vi kom hinanden lidt nærmere, sagde jeg til min moster Johanne. ”Det er mærkeligt, at jeg så godt kan lide dig, for i min barndom hørte jeg altid (når jeg ikke var særlig rar), at sådan og sådan var Johanne, da var jeg til tider træt af dig”.

Hun grinede af det en hel aften, men gode venner blev vi. Jeg så hende desværre aldrig mere. Men derimod knyttede jeg et varmt venskab med hendes børn, mest Edith og Normann, de andre af hendes børn har jeg jo ikke kendt, men jeg tænker alligevel tit på dem.

Når jeg fortæller jer alt dette, er det fordi, jeg syntes, at min bedstemor (Himmerland) i den grad kommer min anetavle ved, endskønt hun ikke kan opføres på den.

Hjemme over mine forældres skrivebord, hang mor og fars forældre i glas og ramme i maghonirammer, (I husker det sikkert selv), der havde min mor så to mødre, men det var bare en naturlig ting, at mor havde to mødre.

Jeg vidste godt hvordan tingene hang sammen, men alligevel, tænkte jeg aldrig på, når man hørte forfærdelige historier om onde stedmødre, at vi kunne have sådan en i familien, det havde vi altså heller ikke, for mor, var hun mor, og for os var hun bedstemor.

Jeg husker engang min mor sagde, ”Jeg vil hellere have stedmoder end selv, at være det, for ligemeget hvor god en stedmor kan være, så er alles øjne rettet mod hende, hun er altid mistænkt, men jeg har jo også været en af de heldigste på denne jord, hvad stedmoder angår, hun har været min mor”.

Det er jo også, at være heldig, når man tænker på tiderne dengang, men det er ikke alene held der har gjort dette, det er fordi, hendes stedmoder, - (som sådan nævnte hun hende aldrig) mor, har været et hjertegodt menneske, derfor kan hun ikke hædres nok i jeres/min anetavle. (Men hun hører jo ikke med i den ved blodets bånd, men derimod ved hjertebånd, og det er for mig lige så vigtigt).

Æret være hendes minde.

Min mor Kirsten Bøvling

Idet jeg nu på det forrige blad fortalte om mors barndom, og ikke mindst om hendes gode stedmoder, så vil jeg her fortælle jer noget, om selve min mor, som I jo nok har bemærket, har jeg skrevet et stor stykke om alt det min far var, og kunne, alle de ting han stod for, og det var meget, men det kunne han ikke have klarer uden mor, for det første betød hun alt for ham, for det næste var hun ham en dygtig kone.

De blev jo gift i november 1906, boede først i en lejlighed, her fik de Karen den 11. september 1907, flyttede så i eget hus, og begyndte selv forretning, her fik de Gotfred, den 22. januar 1909, Ragnhild den 8. januar 1911 og Anna den 4. juli 1912, dernæst Grethe den 18. juni 1914, ja alle de små børn, syntes jeg nok man kunne tabe pusten af, men samtidig skulle der jo laves mad til lærlinge og svende, så der har været meget at bestille. Dernæst flyttede de så længere ned af gaden og begyndte en større forretning, i ca. 1917 - 18. Else blev i hvert fald født dernede den 3. september 1918, og i 1924 den 8. juli fik de så mig, jeg husker jo kun tiden fra den tid.

Mor havde altid meget travlt, hun havde ganske vist ung pige til hjælp, men der var nok at se til. Jeg vil altid mindes mor, som en god og mild mor, og så havde hun alle tiders humoristiske sans, hun kunne grine, og kunne slet ikke holde op igen, når hun først fik begyndt. Hun havde sans for lunhed, og var det selv, altså lun. Hun elskede at læse, og når hun fandt en god bog, så kunne huset næsten vælte om ørene på hende, hun læste bare, og hun morede sig højlydt over det hun læste.

En ting hun aldrig har fortalt mig, men derimod tante Karen i Stoholm, det var, at engang, var hun faldet i en bog, og den var spændende. Pludselig var kl. blevet 12, og inde i spisestuen stod far, med han svende og lærlinger, han var blevet en hel del fortørnet over denne let-sindighed mor udviste, når han og hans folk jo skulle spise præcis kl. 12. Mor fik fantastisk travltte ham aldrig for sådan et chock siden.

Jeg havde en dejlig mor, jeg boede hjemme helt til jeg blev gift med jeres far. Når jeg kom hjem om aftenen fra Viborg, havde mor altid mad til mig, og hun smurte min madpakke hver aften, hun hjalp mig på alle måder, ja hun stoppede enddog mine strømper lige til jeg rejste hjemmefra.

Jeres far holdt også meget af hende, han har sagt til mig, at han følte han havde fået en mor i hende. Hun kan jo på ingen måde beskrives

på nogle få blade, men I har jo selv haft den lykke, at opleve hende.

Men skal det siges i få ord, så kan jeg sige:

Hun var simpelthen alle tiders mor, en mor der er få, der har haft magen til.

Mor havde også en særlig egenskab i, at tænke på andre, var der nogen der var i nød, så kunne de roligt komme til mor, lige meget hvem de var, og hvor de kom fra.

I min barndom kom der tit folk der gik fra dør til dør og tiggede for det daglige brød, de gik aldrig forgæves til min mors dør.

De kom ind, blev budt på mad, og fik en madpakke og penge med når de gik.

Jeg husker engang en juleaften.

Mor var nok midt i at lave julemad til os, der kom sådan en mand, til vores dør, han blev budt ind til mad. Jeg var en halvstor pige på det tidspunkt, jeg har nok været synligt irriteret over dette, midt i min længsel efter julegaver, (dette var for mig en forsinkelse af min jul), (egoistisk), jeg kan ikke huske, hvad jeg sagde, men jeg kan derimod huske hvad min mor sagde, ”Jamen, det er dog forfærdeligt, at være så ensom, og så sulten, jeg syntes det er synd for folk, at de har det så ondt, og en ting er sikkert, det er, at jeg er glad for, at det ikke er en af mine egne der har det sådant, derfor ville jeg gerne hjælpe ham”.

Jeg indså mors kærlige hjerte i dette, men nok for sent.

Hvis mor hørte om nogen i Stoholm der led nød, og det hørte hun tit, på det tidspunkt, ja - så var mor ved at trække tøjet af mig (som intet manglede) for at give det videre til dem der manglede noget. Men jeg tror nok jeg syntes, at det var grove løjer, når jeg pludselig så nogen, fra min egen skoleklasse i mit tøj, og med mine legesager. Men heldigvis, så var jeg da så klog, at jeg ikke sagde noget til klassekammeraterne, men derimod til min mor, når jeg kom hjem, helt opbragt over dette. Mor sagde, ”Du mangler jo ikke noget, det gør de”.

Jeg husker også, af ot til min far sagde, ”Lille mor, hvis din bagdel hang løs, så havde du givet den bort”.

Jeg tro han havde ret, mor var virkelig godgørende, på alle områder.

Men der var, som før sagt, ingen grænser for mors gavmildhed, og havde min far ikke holdt fast i den anden ende, så havde hun haft hjerte nok til, at give alt bort. Og ikke mindst til os børn, men som en selvfølge, og til dem der kunne trænge til en hjælpende hånd. Lige meget hvem de var.

Heri var hun noget specielt, når far altid sluttede op om sine børn, børnebørn, svigerbørn og familie, så sluttede hun også op om alle andre. Og altid om nogen, der kunne trænge til en hjælpende hånd.

Ja - jeg syntes faktisk, hun var noget helt for sig selv.

Død

Kirsten dør den 12. oktober 1967 på Amtssygehuset, Viborg købstad, Søndre sogn. Hun bliver begravet på Stoholm kirkegård, Felldingbjerg sogn, Fjends herred.

Kirsten var husmoder i Søndergade, Stoholm. Født i Nørre Borris sogn, Viborg amt 1884, 13. september, datter af landpost Anders Jensen og hustru Kristiane Kristensen, begge døde. Gift med forhenværende tømremester Søren Jensen Bøvling.

83 år. Begravet af Provst Boserup. Viborg herredsret 13–10–1967, Meldt dødssognet 16–10–1967.